

# Etický kodex učitele Gymnázia Pierra de Coubertina Tábor

## Úvodní ustanovení

Etický kodex Gymnázia Pierra de Coubertina Tábor vyjadřuje závazek všech pedagogických pracovníků školy k profesionálnímu a etickému chování, které podporuje rozvoj žáků, respekt k jednotlivým osobám a hodnoty, které naše škola reprezentuje. Tento kodex je základem pro vzájemnou spolupráci, komunikaci a osobní i odborný růst.

## 1. Respekt a úcta k žákům

- **Důstojnost žáků:** Učitelé přistupují k žákům s respektem a uznávají jejich individuální hodnotu. Každý žák má právo na důstojné zacházení.
- **Rovnost a spravedlnost:** Učitelé se vyhýbají jakékoli diskriminaci, ať už na základě pohlaví, etnického původu, náboženství, zdravotního stavu nebo jakýchkoli jiných osobních charakteristik.
- **Podpora osobního rozvoje:** Učitelé podporují žáky v jejich osobním růstu a v rozvoji znalostí, vědomostí, dovedností i sociálních kompetencí a vytvářejí prostředí pro jejich seberealizaci a motivaci k celoživotnímu učení.

## 2. Profesionální chování, etika, odpovědnost a kompetence

- **Odborná kompetence:** Učitelé neustále pečují o svůj profesní rozvoj a vzdělání, aby poskytli žákům kvalitní a aktuální informace. Dbají na přípravu na vyučovací hodiny a zajišťují odborný přístup k výuce jak po stránce metodické, tak odborné.
- **Důvěryhodnost a integrita:** Učitelé vykonávají svou práci s integritou a zodpovědností, vždy se snaží plnit své úkoly s nejvyšší možnou péčí a profesionalitou.
- **Vedení příkladem:** Učitelé jsou vzory pro žáky nejen v oblasti vzdělání, ale i v osobním chování. Vždy jednají v souladu s hodnotami školy.
- **Respektování soukromí:** Učitelé chrání soukromí žáků, kolegů i své. Respektují osobní prostor žáků a kolegů. Uchovávají osobní údaje a pracují s nimi v souladu s platnými právními předpisy.
- **Zamezení konfliktu zájmů:** Učitelé se v maximální možné míře vyvarují situací, které by mohly vyvolat střet zájmů nebo narušit objektivitu jejich rozhodování a hodnocení.
- **Reprezentace školy a hodnot školy:** Učitelé odpovídají za své chování při výkonu práce a v situacích, kdy vystupují jménem školy nebo je jejich jednání zjevně spojeno s profesní rolí.
- **Autorita a společenské postavení:** Učitel nezneužívá autoritu a společenské postavení dané pozicí učitele.
- **Kompetence:** Učitel respektuje hranice svých pravomocí a odborných kompetencí. Úkoly, které je přesahují, řeší ve spolupráci s příslušnou osobou.

## 3. Komunikace a spolupráce

- **Otevřenost a respekt v komunikaci:** Učitelé se snaží komunikovat s žáky, rodiči a kolegy otevřeně, jasně a s respektem.

- **Týmová spolupráce:** Učitelé aktivně spolupracují s kolegy, vytvářejí týmového ducha a podporují sdílení zkušeností, nápadů a metod výuky.
- **Důvěra a podpora pro rodiče:** Učitelé se angažují ve spolupráci s rodiči, poskytují jim potřebné informace a konzultace, aby zajistili co nejlepší podporu žáků ve škole i mimo ni.

#### 4. Podpora zdravého a bezpečného prostředí

- **Bezpečnost a pohoda:** Učitelé vytvářejí bezpečné prostředí pro žáky, kde se cítí chráněni před jakýmkoli formami násilí, šikany nebo jiného nežádoucího chování.
- **Psychické a emocionální zdraví:** Učitelé podporují žáky v rozvoji jejich emocionální inteligence, chápou důležitost duševního zdraví a v případě potřeby zprostředkují pomoc.
- **Podpora rovných podmínek:** Učitelé usilují o to, aby každý žák, bez ohledu na svůj původ, schopnosti či zdravotní stav, měl rovné příležitosti k rozvoji a vzdělání.

#### 5. Vyučovací proces

- **Individualizace výuky:** Učitelé se zaměřují na potřeby každého žáka a přizpůsobují výuku tak, aby vyhovovala různým učebním stylům a schopnostem žáků. Snaží se motivovat žáky a rozvíjet jejich silné stránky, zatímco podporují zlepšení v oblastech, které vyžadují větší úsilí. Individualizace nesmí být na úkor vzdělávání ostatních žáků třídy.
- **Inovativní a kreativní přístupy:** Učitelé jsou otevřeni novým a účinným metodám výuky, které mohou podporovat zvědavost, tvořivost a porozumění žáků. Konkrétní metody, technologie a nástroje volí podle vzdělávacího cíle, potřeb žáků a svého odborného úsudku.
- **Propojování teorie s praxí:** Učitelé se snaží propojit teoretické poznatky s praktickými zkušenostmi, aby žáci viděli souvislosti mezi tím, co se učí, a tím, jak mohou tyto znalosti uplatnit v reálném životě. Podporují žáky v aplikaci teoretických principů v konkrétních situacích.
- **Spolupráce a týmová práce:** Učitelé podporují spolupráci mezi žáky prostřednictvím skupinových projektů a diskuzí, což pomáhá rozvíjet sociální dovednosti, kritické myšlení a schopnost argumentace. Vytvářejí prostředí, kde žáci aktivně spolupracují, vyměňují si názory a učí se navzájem.
- **Flexibilita a přizpůsobivost:** Učitelé jsou připraveni upravit své metody výuky a přístupy v závislosti na aktuálních potřebách žáků, dostupných materiálech a specifických podmínkách výuky. Respektují dynamiku třídy a přizpůsobují své metody tak, aby byly co nejefektivnější pro různé situace.
- **Podpora samostatného učení:** Učitelé podporují žáky v rozvoji schopnosti samostatně hledat informace, řešit problémy a kriticky analyzovat různé zdroje. Vytvářejí podmínky pro samostatné učení a povzbuzují žáky k rozvoji jejich vlastní iniciativy a zodpovědnosti za vlastní vzdělávání.
- **Reflexe a sebereflexe:** Učitelé pravidelně reflektují svou pedagogickou praxi a hledají způsoby, jak ji zlepšit. Jsou otevřeni konstruktivním návrhům vedení školy a kolegů. Pracují s názory žáků i rodičů a neustále se snaží zlepšovat kvalitu své výuky.

## 6. Hodnocení výsledků vzdělávání

- **Objektivita a spravedlivost hodnocení:** Učitelé se zavazují k objektivnímu, spravedlivému a transparentnímu hodnocení žáků. Při hodnocení předmětů s převahou výchovného procesu berou výrazněji v úvahu individuální pokrok každého žáka, jeho píli a snahu. Ve všech předmětech se snaží zohlednit různé aspekty učení žáka, včetně úsilí, kreativity a schopnosti aplikovat znalosti v praxi. Žák je s kritérii hodnocení seznámen včas. Kritéria se nemění svévolně ani zpětně; je-li jejich úprava z vážného důvodu nutná, učitel ji předem srozumitelně vysvětlí. Hodnotí se v souladu s heslem „vládná náročnost“.
- **Různorodost hodnoticích metod a hodnocených aktivit:** Učitelé volí metody hodnocení podle vzdělávacích cílů a povahy předmětu. Vedle testů a ústního zkoušení mohou využívat také projekty, prezentace, diskuse, praktické úkoly nebo jiné výstupy žáků, pokud jsou pro daný cíl vhodné. Žákům poskytují dostatek informací o jejich učení a podle povahy předmětu prostor k sebehodnocení. Různé formy výstupů umožňují žákům ukázat své schopnosti z více perspektiv.
- **Podpora růstu a zlepšení:** Hodnocení není pouze nástrojem pro měření výsledků, ale i prostředkem pro podporu žáků v jejich dalším rozvoji. Učitelé poskytují konkrétní zpětnou vazbu, která žákům pomáhá pochopit, co dělají dobře a na čem by měli zapracovat. Učitelé podporují pozitivní přístup k hodnocení a motivují žáky k sebereflexi a zlepšení.
- **Transparentnost a komunikace s rodiči:** Učitelé pravidelně informují rodiče o pokroku jejich dětí a vývoji v jednotlivých předmětech. Využívají konzultace, individuální schůzky a elektronické nástroje, aby zajistili otevřenou komunikaci a poskytli rodičům v případě jejich zájmu ucelený pohled na průběh a výsledky vzdělávání.
- **Hodnocení zaměřené na rozvoj dovedností:** Kromě teoretických znalostí učitelé hodnotí také praktické dovednosti žáků, jako jsou kritické myšlení, kreativita, schopnost spolupráce a komunikace, pokud jsou součástí vzdělávacích cílů daného předmětu a žáci předem znají kritéria jejich hodnocení. Takové hodnocení pomáhá žákům lépe se připravit na životní výzvy a pracovní prostředí.

## 7. Lidskost, hranice, profesní rozvoj a odpovědnost.

- **Učitel jako profesionál:** Učitel je profesionál s odpovědností za výuku i klima ve třídě. Zároveň však přijímá, že je člověk s přirozenými fyzickými, psychickými a emočními limity.
- **Hranice a právo na chybu:** Učitel si uvědomuje a ctí své hranice. Nelze od něj očekávat trvalou dostupnost, neustálou emocionální stabilitu ani výkon bez únavy. Má právo chránit své zdraví a psychickou pohodu. Chyby jsou přirozenou součástí pedagogické praxe a nejsou selháním charakteru, ale běžným projevem lidskosti.
- **Reflexe a podpora:** Učitel se k chybám staví odpovědně. Reflektuje je, usiluje o porozumění jejich příčinám a využívá je jako příležitost ke zlepšení vlastní praxe. Učitel má právo na podporu kolegů, vedení školy i dalších odborníků. V náročných situacích se může obracet o pomoc bez obavy z odsouzení.
- **Rovnováha mezi profesním a osobním životem:** Učitel není povinen naplňovat požadavky, které přesahují jeho profesní kompetence, časové možnosti nebo lidské možnosti. Nelze na něj klást nadlidské či nejasně definované nároky. Učitel usiluje

o rovnováhu mezi pracovním a osobním životem. Péče o sebe není v rozporu s profesní etikou – je předpokladem jeho dlouhodobé pedagogické kvality.

- **Odpovědnost za prožívání žáků:** Učitel odpovídá za způsob svého jednání a přiměřeně zohledňuje jeho předvídatelný dopad na žáky. Nemůže však nést odpovědnost za všechny subjektivní reakce žáků, které jsou ovlivněny jejich osobní historií, rodinným prostředím, temperamentem, zdravotním stavem a mimoškolními zkušenostmi, jež učitel nemůže ovlivnit.
- **Odpovědnost za zdravotní stav žáků:** Učitel není odborníkem na medicínu ani klinickou psychologii. Nenese odpovědnost za stanovení diagnózy ani za léčbu poruch, akutních stavů či dlouhodobých psychických obtíží žáků. Jeho role spočívá ve všímání si varovných signálů a zprostředkování pomoci, nikoli v řešení zdravotních problémů.
- **Odpovědnost za vyučovací proces a jeho výsledky:** Učitel má právo volit metody a formy práce v souladu s cíli vzdělávání a nese odpovědnost za průběh vyučovacího procesu. Odpovídá za kvalitní výuku a zpětnou vazbu v rozsahu, který může ovlivnit. Nenese však výlučnou odpovědnost za výsledky žáků, které závisí také na jejich úsilí, motivaci, domácí přípravě a schopnostech. Neodpovídá ani za podmínky vzdělávacího a pracovního procesu, které nemůže ovlivnit; na případné limity upozorňuje a podle možností navrhuje řešení.

## 8. Vedoucí pracovníci

- **Profesní integrita a transparentní rozhodování:** Vedoucí pracovník jedná čestně, otevřeně a v souladu s právními i etickými normami školy. Rozhodnutí činí na základě objektivních kritérií a je připraven je srozumitelně odůvodnit.
- **Podpora a ochrana pedagogů:** Vedoucí pracovníci zajišťují učitelům podmínky pro kvalitní práci, chrání je před nereálnými požadavky a podporují jejich profesní růst. Respektují odbornost učitelů a důvěřují jejich profesionálním rozhodnutím.
- **Rovné zacházení, respektující a otevřená komunikace:** Vedoucí pracovníci přistupují ke všem zaměstnancům bez diskriminace, hodnotí jejich práci objektivně a podporují rovné příležitosti k profesnímu rozvoji. Naslouchají zaměstnancům, vytvářejí bezpečný prostor pro sdílení názorů a podporují kulturu dialogu místo konfrontace. Pracovní úkoly rozděluje spravedlivě s ohledem na pracovní zařazení, kapacity a profesní zaměření pedagogů.
- **Příkladné vedení a odpovědné hospodaření:** Vedoucí pracovníci jednají jako vzor profesního i etického chování. Spravují zdroje školy s odpovědností a hospodárností a dohled nad institucí vykonávají s vědomím své role a dopadu svých rozhodnutí.
- **Odpovědnost vedoucích pracovníků:** Vedoucí pracovníci v rámci svých pravomocí a povinností odpovídají za podporu naplňování tohoto etického kodexu. Nemohou nést odpovědnost za okolnosti, které přesahují možnosti školy, její rozpočet, personální kapacity nebo legislativní rámec. Za způsob, jakým plní pokyny nadřízených, odpovídají v rozsahu, který mohou ovlivnit.

Tento etický kodex slouží jako nástroj pro reflektování profesního chování pedagogů a připomíná jim jejich zásadní roli v životě žáků. Etická odpovědnost učitele se vztahuje k tomu, co je v jeho reálných možnostech a kompetencích. Učitelé Gymnázia Pierra de Coubertina se zavazují k dodržování etického kodexu, protože věří, že etické, profesionální a lidské jednání je klíčem k pozitivnímu prostředí pro vzdělávání.

Zásady tohoto etického kodexu, které nejsou výlučně spojeny s pedagogickou činností, se přiměřeně vztahují také na nepedagogické zaměstnance školy.